

СПОРТ
Оздой Мухьмад
чутехача голаца
белгалваьлар

16

НАВКЪАШ
«Зязиков-Юрт-
Горагорск»
яха машинникъ
тоабеш латт

8

СЕРДАЛО

WWW.SERDALO.RU

ПАЛГІАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

№80
(12525)
Наджганцѳей
бутт,
16 ди, 2021 шу

12+

Газет арадувл 1923-ча шера
бекарга бетта 1-ча дийнахъа денз

1973-ча шера
«Сердало»
газета
«Знак почета»
яха орден
еннай

ЮКЪАРЛО
Чайка Юреи
Келматанаькъан
Махьмуда-Іаьласи
кертгера хаттараш
дийцар

2

КХЕРАМЗЛЕ
ПалгІайчен
Назранерча
района дешархой
наркотикашга духъала

4

ПРОЕКТ
ПалгІайчен студенташа
дакъалаьцар Россе
Конституце Денна
хетаяьча «РосКвизе»

6

ДАГАЛОАТТАМ
ПалгІайче даима
дагалоатторгйолаш
йир, Къилбаседа-
Кавказе байнача,
бокъонаш лораяра
болхлой цѳераш

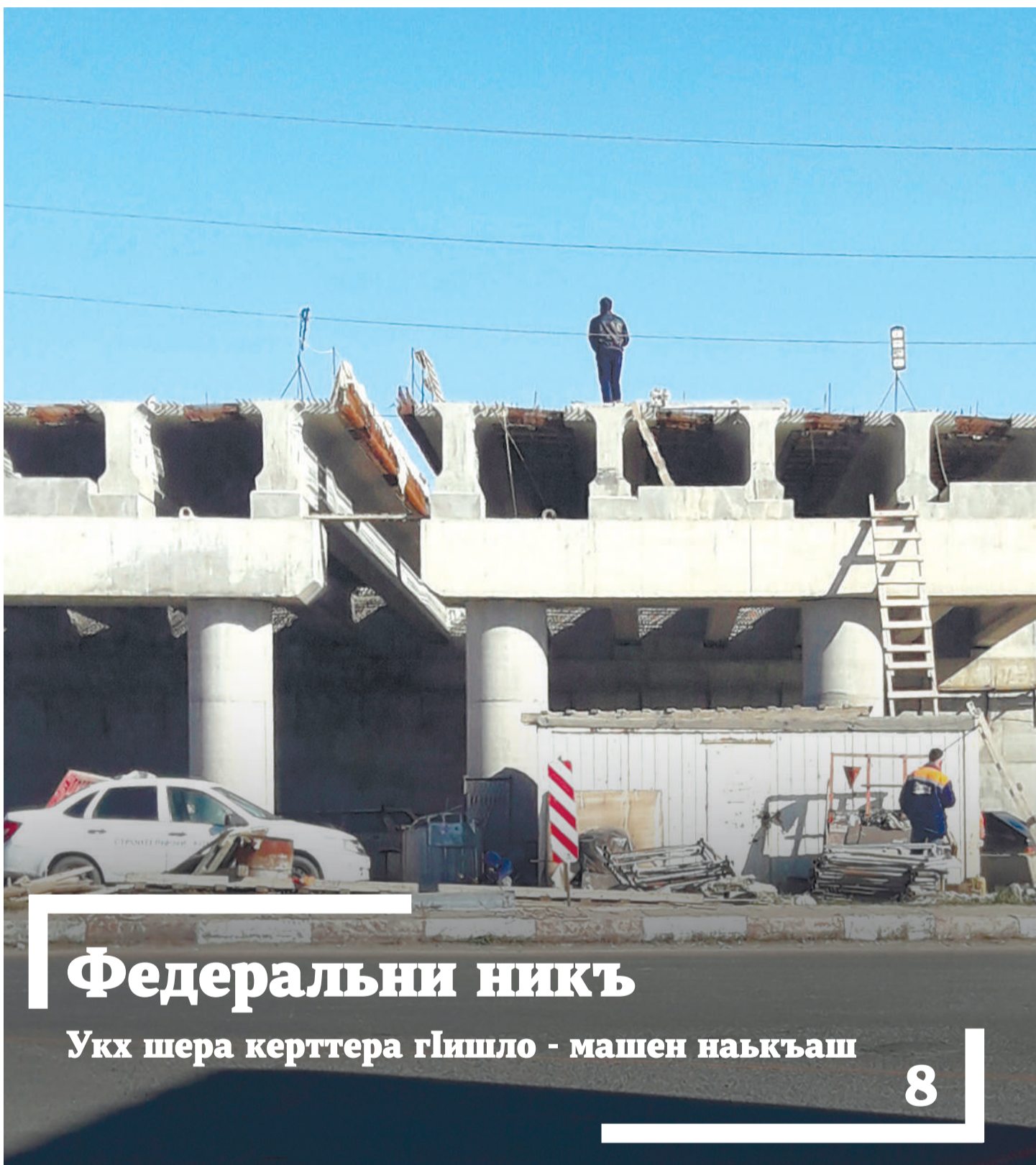
7

МУЗЕЙ
Хучбаранаькъан
Маринас, ПалгІайчен
исбахъален музее,
ше дилла ши сурт
дІаденнад

9

www.serdalo.ru @gserdalo vk.com/gserdalo @gazeta_serdalo @gserdalo

Федеральни никъ

Укх шера кертгера гІишло - машин навкъаш

8

Нацпроекташ

Къаман проекташ
теркаме лаьцай

2

ГалгIайче бошта новкьостал-дергда тховкIийленца а дарбанца а

Султыгнакъбан Йоакъап

Республика Бахархой тIаэзача хана, ГалгIай Республика Кулгалхочо Келматанакъбан Махьмуд-Иаьлас хоам бир, Илдарха-ГIалий тIа яхача Ведажанакъбан Эльмирайна республика Иаьдало, новкьостал-дергда аьнна.

Цу ийИий чуха фусам а яц, цул совгIа, ший вешийца, гаргарча наьхацига Iеш я из.

Духа ха я цар да-нана доаца а, уж квартира аргIах латта а. Из доацаш а вешийна йоккха чов хинна, из меттара хьалгIатта йиш йоацаш алийсав.

Келматанакъбан Махьмуд-Иаьлас белгалдир, царна чубахача фусамца Iалашо ергья аьнна.

Иштта, кIаьнка а, лаьрхIа йолча клинике дарба дергда, из хаттар теркаме ийцар кулгалхочо.

«АллахIо новкьосталдолда Эльмирайна, унахIено лойла цун вешийна. Хала да, цу денал долча йиИига бIаргех Iоуха хий ла», — язду ший Инстаграмм оагIон тIа, ГалгIайчен Кулгалхочо.

Бой гIулакх теркаме лаьцад

Султыгнакъбан Йоакъап

Бойла дисача берашта, Къаман фондера гIо дар, къоабалдаь хьаллаьцар Мехкдас Келматанакъбан Махьмуд-Иаьлас. Из хоам бир, ГалгIайчен премьер-министр волча Слостенин Владимира.

Хиннача кхетаче дийцар, да-нана доацаш дисача бераштеи, иштта, халача хьале боакараштеи де дезача новкьостал-лах, духьала латгача кхоачам-боацарех. Цу мугIарерча наха квартираш лехай Назраней Илдарха-ГIалий тIеи.

Кхийолча пхьешка, районашка квартираш лохаш бола болх бодаш ба. Таханарча дийнахьа, 10 контракт чIоагIьяь, ийцай 5 квартира. Кхы а 33 квартира я эцаезараш. Мехкдас из болх чакхбаккха, цхьа кIира ха елар. «Уж бераш чудаха моттиг йоацаш дита йиш яц», — аьнна соцам бир. ГалгIайчен кабинана кулгалхочо Минстроя хьалхашка декхар оттадир, 2023 шера цу мугIарера цIенеш доттаргдолаш, хоадам бе аьлар, царна лаьрхIа хургдолча лаьттан.

33 кв. м. йола квартираш тахан корайоагIаш цахилар бахьан долаш, тахан латташ болча маьхаи рыночни оалача маьхаи юкье, йоаккха башхалонаш я. Цудухьа, цо из дош, халача хьале доаккх.

Чайка Юреи Келматанакъбан Махьмуд-Иаьласи керттера хаттараш дийцар

Султыгнакъбан Йоакъап

баседа-Кавказе полномочни викал волча, Чайка Юреца.

ачашдеш, ГалгIайчен социаль-но-экономический, общественно-политический хьал тахкар, тоадар.

дIаяхьа лаьрхIаца йоккхача акцех, ГалгIай Республика мет-тогтаяра ткаь итт шу дузаш.

Чайка Юрега Мехкдас дийцар, 2022 шера де лерхIараш,

Ца хьоахадеш дисанзар, регионера санитарно-эпидемиологически хьал а.

Мехкда Келматанакъбан Махьмуд-Иаьласи вIашагIкхийтта хилар Пятигорске, Россе президента Кьул-

Дувца оттадаь керттердараш — Россе президента Путин Владимира тIадахка декхараш кхо-

Къаман проекташ теркаме лаьцай

ГIазданаькъбан Ахьмад

Таханарча дийнахьа, вай мехка, 43 регионални проекташ тIехьа болх дIахьош латт. Царна хьахьожаяь бюджет — 12 млрд гаргга ахча да. Царех федеральни бюджетера хьахьожаяь — 11,6 млрд сом, республика бюджетера къоастадаь — 200 млн.

Из деррига хьоахадир Мехкдас дIайихьача кхетаче. Къаман проекташ тIехьа де дезар белгалдича, тахан хеттай 128 контракт. Цар дIалаьцад 10 млрд 583 млн сом.

Юртбоахама гIулакха оттаяь 102 соглашения, экономика йолча министерства, хIама хьадерий оагIув хьалло-

ацаш, оттаяь 4 соглашения.

Болх дIабихьа къаман проекташ — «Жилье и городская среда» (болх чакхбаккхара процент — 75%), «Кхераме доаца дика наькъаш» (100%), «Цифровой экономика» (100%), «Экологи» (71%), «Малое и среднее предпринимательство» (90%).

Мехкдас Келматанакъбан

Махьмуд-Иаьлас кертеляьцар, цхьаца йолча къаман проект болх дIабахар, боагIаца боараме дац аьнна. Уж я «Образование», «Демография» яха проекташ.

Мехкдас хьалхадаьккхар, ца говш, деррига кхоачам-боацараш юстардаьхе, болх лакхача боараме чакхбаккха аьнна.

Депутата керда парташ еннай ишкола

Султыгнакъян Йоакъап

ГалгIай мехка, Къаман Собрание депутаташа юкье, беркате гIулакхаш наха юкье доаржадар, Iадат хинна дIаотташ латт. Ишттача нигатаца, Алхастерча ишколе, ваха хилар Къаман Собрание унахцIенонахи, социальни политикахи йолча комитет кулгалхо Горчхананакъян Беслани, цун ГIонча Бариев Хъасани.

Ишкола кулгалдечарна доккха дикахетар деш хилар депутато енна парташи гIандаши. ОБЖ класс кийчьергIололаш даьд из совгIат.

«Со се кадетски корпусе деша ваьгIа ва, цунга хьежжа, геттара чIоагIа лоархIаме хет сонa, дешархошта эшачун кхоачам бар.

Сийдола дегаш долаш, шоай къамах дог лазаш, из лоархIаш кхебе беа дешархой», — аьлар депутата.

Ишкола кулгалдерашца цо дийцар, кхьдолча кхоачамбоацарехи, дерлхIарехи.

ГалгIайчен, сийленнеи дагалоттамеи Мемориале, Даьхен турпалаш дагалоацаргба

Султыгнакъян Йоакъап

ИйслагIа денна наджгамхой бетта, сийленнеи дагалоаттамеи Мемориале, Даьхен Турпалхой Денна хетаяь мероприяти дIахьоргья.

Цига нах дукха гуллургбац, аьтинга бетта 2020

шера, ГалгIай Республика Кулгалхочо № 162 йолаш баь соцам а, иштта Роспотребнадзора маскaш лелаяр а нах шоайла моттиг юкье юташ хилар а дош лорадеш хиларах.

Цу дагалоаттама кхетаче дакьалоацаргда федеральни, республика, муниципальни органиий викалаша,

иштта цига хургба ГалгIай Республика Халкъа Гуллама депутатaш, юкьярленна, кагийбарий организацеш, дин дийша нах, Россе турпалхой, кадеташ, юнармейцаш.

Цига къамаьлдергда ГалгIай Республика Правительства Председателя ГIончас Амренакъян Маре-

ма, Россе Турпалхочо Къоастой Абубакара.

Иштта, цига, мохк лорабаьрий дагалоатам бергба йист ца хулача миноте. Цаккха а дIайовргIоацача цIера уллув, СССРа а Российски Федерацие а турпалхой мемориальни улгаш гIа, зизаш дохаргда.

Мэро конкурс кхайкаьяь

ГIазданакъян Ахьмад

ХьатIадоагIача кердача шера, кийчо еш я Назрань. Тайп-тайпарча гирляндашца кечьяь латтача пхьега хьажа арабувлaш, дог ГIоздаьнна хьувз бахархой.

Культура цIен хьалхашка оттаяьча корсама гонахьяра дIадалац бераш.

ХIатIадоагIача кердача шера кийчонца дувзаденнарaш, цу тIа соцаш дац. Пхье мэр волча Йовлой Урусхана, бахархошта юкье, кхайкаьяь конкурс.

Тикаш, гIишлош хоза куц долаш духьяла оттаргья наха. Ше-ше хьалхвала гIертaш, цу гIулакха къахьегадезараш нах шоаш ба.

Укх бетта, 25-ча денга кхаччалца, шоай говзал хьахьокхаргья цар. Котбаьннараш кхаь меттига бекьяргба.

Пхье администрацегара царна кхоачаргья грамоташи совгIаташи.

Довза хьажа бакьдола керд

ГалгIай Парламента спикера дакъя лаьцар йоккхача кхетаче

Султыгнакъян Йоакъап

ГалгIайчен Къаман Собрание кулгалхо волча ТIумхой Мухьмада, дакъя лаьцар РФ бокьянаш увттаяра Совета Президиуме. Кхетаче дIайихьяр гойтама бувза-ме (видеосвязь) гIоула.

Кхетачен кулгалдеш хиннарaш — Госдума кулгалхо Яровая Ирина, СФ кулгалхочун ГIонча Яцкин Андрей.

Дувца отгадаь керттерадараш — социальни унахцIенони хьалаца дувзаденнарaш.

Иштта теркалдир, коронавирусни инфекци яьржача хана, гаьна ядача Россе рай-

онашка цхьацца бола кхоачам дакхяхьара гIулакх. Кхетачен юкье боалабаьбар РФ унахцIенони къахьегамеи министерствaй болхой.

Яровая Иринас белгалдир, хьаихача меттиге, могашбоацарашта, мах боацаш справкaш хьателара гIулакхага хьажа аьнна.

Вице-спикера Яцкин Андрей теркалдир, сага гIо эшалга Iаьдала автоматиче-ски ховш хила деза аьнна.

Тахан хьадаьннача кердараша из таро лу Iаьдала. Гулбеннараша соцам бир, РФ Президента деннача амарах, 2025 шера 80 процент социальни гIо дар, электронни оагIонца хила деза аьнна.

Лоам бахархой хьал тахкар сенатора

ГІАЗДАНАБЪКАН АХЬМАД

ГІалгІай мехка ений бюджетахи финансехи йолча Федерацие Советта комитетта доакъашхо Оюан Дина. ГІалгІайче йовзар цо дІадоладир ДжІайрахьера.

Сенатора тахкар Ольга ТІарча дарбанчеи, ишколаи хьал. Дийцар, яржача вирус духьала еча прививкай ГІулакх, иштта, дарбанчера кхоачамбоацараш.

Теркаме лаьцар берий дешара хьал, царна эшараш, зІамагІболча дешархошта лоаттабе беза буа кхача.

Мехкдаьца, Келматанакъан Махьмуд-Іаьлаца, цу хьакъехьа къамаьл деш сенатора теркал дир, регион деррига а дикагІча хьале дерзаде гІерташ хІара денна къахьгалга.

Федеральни новкъосталца дика меттаотташ латт республика хьал, аьлар сенатора.

ГІалгІайчен Назранерча района дешархой наркотикашта духьала

ГІАЗДАНАБЪКАН АХЬМАД

Назранерча дешархошта, пайданеча хоамий сахьатах «Жизнь прекрасна — не трать ее напрасно» дийцар наркотикех доалача зуламах. Из дІайихьар Наьсарерча районе юкъярча библиотеке.

Мероприятие дІахьош, электронни презентаци йир, до-взийташ дика оамалаш, унахцено лораяр, иштта белгалдир унахценонна духьала йолча зуламерча оамалех: гІаьле увзар, корта бохабу малар малар, наркоманеи токсикоманеи дукха езар.

«Дешархоша айхха дакъа

лаьцар къамаьла юкье, масалаш кхийлар гойташ, мел баленна йоал во оамалаш сага унахценонни, цун ГІулакхаштеи. Уйлаш йир, ший вахар телхадеш дола ГІулакхаш леладар, нийса цахилара. Кхетадир къяракъи, керта бала бу молхаши харциникъ хилар. Библиотекар

ца бераша яьшхар, наркоманех йола мифаш, Іамабелар «Нет!» яха жоп дала, нагахьа санна, гІаьле оза оале, массанена эш унахцено», — аьлар ГІалгІайчен къаман юкъярча «Сердало» газетата, Наьсарерча районе, юкъярча библиотеке.

Цхьан шера «Точка роста» яха, шийтта дешара юкъярлонаш хьайийлай

ГІАЗДАНАБЪКАН АХЬМАД

ГІалгІайчен дешара кхуврчашка предметаш кердайоахаш я.

Ишколе багІараш, геттара а цу деша безам тІабодаш а, дукхагІа дакъа лоацаш а ба.

Цу деша наькъа тІа йода, республика ишколашка ГІолла,

хьаеллаш латта «Точки роста» яха проект.

Карарча шера, цу тайпара дукха функцеш чуйоагІа дешара кхуврчаш, вай республике ГІолла, шийтта ишколашка ба. Региона дукхача моттигашка кхаьчай из проект. Магаса, МагІалбика, Шолжа-пхье, иштта юрташкара, СурхотІера, ТІой-Юртура,

Пхьилекъонгий-Юртура, Йоккхача Ачалкхера, Инаркъяра, Мужечера ишколашка деша дагІача берий таро хилар, таханарча хано дІадеххача бесса, ишколера программа дІаяхьа.

«Точка роста» яха дешара центраш, юкъяехьай «Дешар» яха къаман проект маьхалиюакхаш.

Постпредства болхой вІашагІкхетар хилар Паччахьалкхен Управлене университета кулгалхочунца

ГІАЗДАНАБЪКАН АХЬМАД

Экономика, тайп-тайпарча даькъа тІара, кадраш кечъеш йолча управлени университете, дешар дІахьош ба вай кагирхой.

ГІалгІайчен Постпредства болхлоша кхетаче йир, цу дешара кхуврча кулгалдерашца. Дувца отгадаь керттара дош — вай мехкарча студентий дешарцара кхетами оа-

малаш мишта я хар, иштта, общежите царна Іе моттигаш хилийтар.

Ректор, доцент волча Троицкий Александра аьнна-чох, цу кхуврча дешархошта пайда хургба аьнна, мел хета кердадараш юкъяедоаладеш ба уж.

ДІахо а къахьега лерхІ цар, араьхара хьатІаухача студентий, ГІулакх ийша хургдоацаш.

Корсама хьуна ТӀахьожам чӀоагӀбааб

ГӀазданаькъан Ахьмад

Назранерчеи Шолжапхьей хьу лораеча болхлоша, шоай ТӀахьожам чӀоагӀбааб. Бахьан — хьатӀадоагӀача кердача шера лаьрхӀа, хьунагӀара бокьо йоацаш, корсамаш тедараш совцабе.

Экологех йолча Министерства кхайкарал даьд бахархошка, из леладерий гӀулакх, судо кьоастадергда аьнна.

Министерства кулгалхо-чо, Йовлой Мухьмада, полицен болхлоу юкье а болаш, нах оттабаьб хьу лораче. Цул совгӀа, мехкарча ерригача хьунашка бокьо йоацаш га тедарах, хургдола таӀазар белгалдеш, щиташ оттадаьд.

Теша лов, пайда боацача хӀаман тӀехьа, дошон маьха бола хьун кхоачам толхцабе сакхетам хургба аьнна бахархой.

Бокьон тӀара ваьнначо, шеко йоацаш, шийна доагӀар дӀаэцаргда.

Керда книжка арадаьннад цӀихезача Илманхочун

ГӀазданаькъан Ахьмад

Исторе Илман кандидата, Илма-тохкама института доакъашхо волча, Тенканаькъан Висан-Гире «Времен связующая нить» яха керда книжка арадаьлар. Ший чулоацамга диллача, из дукха кьахьийга, боккха лерхӀам болаш книжка да.

Тайп-тайпарча ханашка, гӀалгӀай кьамо леладь наькъаш, цун кьаьнара а таханара а истори дувц цу тӀа. Илман, культуран, дешаран наькъаш тӀа, вай кьаман наха карагӀдаьннарех дувц Илманхочо.

Ца хьоахаеш йисаяц тӀема тематика а.

Боккха лерхӀам болаш, даха дусаргдолча цу книжка тӀа го йиш я, автор гӀалгӀай кьам мехках даккхара хетаяь статьяш, иштта Россе гӀалгӀай кьаманцара бувзам, Россе конституционни бокьонех, кьамашта юкьерча гуманитарни бокьонех йола статьяш.

Туризма хьал тоалуш латт

ГӀазданаькъан Ахьмад

ХӀара шера, дукхагӀа баржаш латт ГӀалгӀай мехка хозалах, цун тамашийна йолча меттигах бӀаргтоха, салаӀа уха туристаш.

Вай мехкацара, цар безам кхы а лакхагӀа хургболаш, кьахьегаш я туризмах йола комитет Россе туристически

бизнес лелаерашца.

Москверча, Самарерча, Пензерча туроператорашта инфо-тур йир цар. Дий-цар, туризмах дола кхоачам боацараш, иштта, хьалхарча мугӀаре оттадаь цьхана дӀадахьадезараш.

Уж тайпара тураш пайда беш хул, цунга хьежжа, дӀахьо дӀабахьа лерхӀ из болх.

ГӀалгӀай мехка хьаьший кхьаьчаб

Султыгнаькъан Йоакьап

ГӀалгӀайчен правительстве дӀайихьача кхетаче дакъа лоацаш хилар: Москва, Санкт-Петербурге, Екатеринбургера, Самарера, Пензера баькха туризмах болча кхуврча доакъашхой.

Кхетачен кулгалдеш хилар вай мехка туризмах йолча комитета кулгалхо, Мизенаькъан Беслан. Дувца оттадаь кергтера бахьан — туризма гӀулакх доаржадар, дикагӀа хьале оттадар.

Иштта хьоахайир керда проекташ, хьалхашка латта кхоачашде дезараш. Мизенаькъан Беслана белгалдир, таханарча дийнахьа, хьал тоаде дезарех «Арамхи» курорт я аьнна.

Цига бе лерхӀ лыжашцара дикагӀа бола никъ. ВӀашагӀкхетаре хьекхар «ГӀалгӀачун са» яха республика Иалам, хозал, бахархой оамалаш, Иадаташ дувцаш йола проект.

«ГӀалгӀайче — Кавказа жовхӀар, кергтера кхуврча ба. ХӀаьта гӀалгӀай ший тайпара хоза, кӀаьда оамалаш йолаш, хьаьший дукхабезаш кьам да. Дуккха а дувца безам

ба цох лаьца, тайп-тайпара кӀоаргленаш йовзийта лов», — аьлар проекта кулгалхо.

2022 шера де лаьрхӀарех да — буа кхача кийчбара мастер-класс хьокхар, чкьаьбран цоках тайп-тайпара хӀамаш хьаяра хе-

таяь лекцеш. Из деррига гойтаргда Свердловски областе, ГӀалгӀайчен культура денош дӀахьоча хана.

ВӀашагӀкхетар хетадаь хургда республика 30 шу диза-ра. Иштта, цьхацца акцеш

дӀахьоргьа Крыме, Севастополе.

Кхетаче хьоахадир Тхаба-Ерды яха моттиг тоаяра гӀулакх. Хьаьшаша доккха баркал оалаш белгалдир, ГӀалгӀайче тамашийна беркатеи, ший тайпара хозеи мохк хилар.

Галгайчен, боккхийча наха а заапхошта а, 700 сага ахчанца новкьостал дергда

Султыгнакьан Йоакьап

Галгайчен кьахьегам-ма министерства, регионе гюлла, унахцено яйнача наха (ОВЗ) ши эзар сом ахча дала лаьрхлад.

Из дузаденна да, Дерригача дунен заапхой ди халарца, из ди белгалдаьд наджданцей бутт хьаболалуш.

Галгай Республика кьахьегам а социальни Талашон а министр, МутаТаланаькьан Хьаджбикара яхачо, 700 совгта саг ва боккхий бараш а иштта заапхой а республика социальни юкьарлене латтараш. Из чоагта эшача дезале кьаьчача, цу ши эзар сомах а го хургдолаш.

Хьалхагта цу тайпара новкьостал дир, тов бетта, 800 сагага кхоачаш, Халкьашта юкьера боккхийча наьха ди долаш.

Региона 500 сага д'акхьар, цу тайпара новкьостал.

«Берригаш а социальни Талашон учете латташ ва 800 кьоано.

Царна новкьосталдар а, эшача царга хьажар а; опекуний а, иштта социальни Талашон болхло а оагГорахьара лерх'ам болаш да. Бакьда, иштта эшаш да ахчанца новкьосталдар а, кхы доккха ахча деце а», — аьлар министр.

Студенташ дакьалаьцар Россе Конституце Денна хетаяьча «РосКвизе»

Г'азданаькьан Ахьмад

«РосКвиз» яхача, Россе конституце Денна хетадаьча интеллектуальни командашта юкьерча ловзарашка, дакьалаьцар Назрань-шахьаре, Галгайчен Тарпенаькьан И. Ю. ц'ераг'ича политех-

нически колледжа. Из влашаг'еллараш бар «Единая Россия» парте доакьашхой, царна дагаеха проект а яр из.

Цу тайпара влашаг'елла болх, массаза а, лаьрх'ла хул кагийбарий мукьа ха нийса а

пайдане а д'аяхьара.

Колледжа студенташа, «Фу? Мичахьа? Маца?» яхача хьисапе д'адихьача ловзарашка, шоай хьаькьале дика боарам гойтар.

Жюре доакьашхой бар: Назрановски горсовета кулгалхо Бохтаранаькьан Ювсап,

цунна Гюлча Хамхой Ахьмад-Хан, горсовета депутат Оздой Талихан, «Единая Россия» парте отделене бехктокхаме секретарь Бузуртанаькьан Мадина. Царех х'аране, квиза доакьашхой белгал а беш, царна лаьрх'ла дола дипломаш делар.

50 ишкол тоаергья Галгайче

Ибрагим Курскиев

5 шу даьлча, керда куц долаш дешархой т'айибергба 50 ишколо. Массе оаг'ув лоацаш тоае лерх'I, мехкара тишача хьале йийрза ишколаш. Укх шера, д'аболабаьча балхашта юкье яхар 23 дешара кхуврче.

Из деррига белгалдир, Галгайчен Правительствата кулгал деча Фаттахов Тимура, йоккхача кхетаче. Тишъенна ишколаш тоаеш д'абодача белхаца цьхан муг'Iаре д'ахьоргба, мехка, керда ишколаш хьальйоттара болх.

Цу лерх'Iамеча г'улакха мел эшар кхоачамболаш да. Дешарца дувзаденнар, лакхача лаг'та т'Iа латта деза.

Галгайче д'ахьош йола «Российски Федерацие Конституци хара Еригроссийски тест» боккхийбараша а бераша а хьаллаьцар

Г'азданаькьан Ахьмад

Галгайче, «Молодой патриот» яхача кагийбараш-

та тема-патриотически г'улакх Юмадеш йолча Юкьарлоне д'айихьар «Российски Федерацие

Конституци хара Еригроссийски тест».

«Гражданин» яхача Юкь-

арлонна боламо, х'ара шера д'ахьу цу тайпара кхетамбалара акци, укх наькьа из ялхазлаг'Iа яр. Тема-Сийлен шахьаре Маг'Iалбике, «Молодой патриот» Юкьарло йолча, из хьаллаьцар боккхийбараша а кагийбараша а, уж бар тайп-тайпарча организацией викалаш, иштта школьникаш, Iаьдала болхлой.

Цун керттера ма'ан да — кхетам совбаккхар, х'ара сага ший бокьо а иштта конституционни бокьо а йовзарг'йолаш.

Дадахача шерашка санна тест д'айихьар онлайн оалача хьисапе www.гражданин. бераш.

Дадахача шера денз, укхаза шоай ц'и т'айола сертификаташ даларал совг'Iа, доакьашхошта тайп-тайпара совг'Iаташ а лу.

Галгайчен ГИБДД Тлахьожам члоагбаьб

ГЛАЗДАНАЬКЪАН АХЬМАД

Берашта тIалатта наькъашкара кхерам, ГИБДД болхлошта, эггара члоагIа дагадоалларех да. Пхьилексонгий-Юртарча берашца, цу хьакъехьа, къамаьл хилар наькъа кхерамзлен гIулакха этта латтарий.

Дийцар, наькъа оагIонаш тIа мишта лела беза, машена новкъарле ца еш, дехьабаларах дар хьалхадаьккхар.

ДIайийкъар, цу дешах лаьца мел дар яздаь йола, памяткаш.

Иштта, берашта хайр, дукха нах чуболча автобуса чу, мишта хила веза.

Даима дагалоатторгйолаш йир, Къилбаседа-Кавказе байнача, бокъонаш лораяра болхлой цIераш

ГЛАЗДАНАЬКЪАН АХЬМАД

Дакхенна турпалхой ди долаш, Галгай Республика МагIалбике гIолла йолча, Россе МВД ВОГОиП Оперативни группе цIаккха а йовргйоацаш йир, Къилбаседа-Кавказе байнача Кургански областа чурча гIулакхий органи болхлой цIераш.

Укхазе боккъала дола цIай хинна дездир: Макаренко Максима, Малафеев Александра, Достовалов Сергея, Прищенко Андрея, Евдомашко Константина цIераш мраморни улга тIа язъяр.

Цига лаьрххIаца бехктотхамца, дакъа лаца баькха хилар Галгай Республике гIолла йолча МВД кулгалхо, полице инарал-лейтенант Коробкин Михаил, Россе МВД ВОГОиП кулгалхочун гIонча вола, Галгай Республике гIолла йолча Россе МВД ВОГ кулгалхо, полице полковник Ахмедханов Горхмаз.

Коробкин Михаила белгалдир, гулбеннарашка ше къамаьл-

деш, байнараш даима а мугIаре хургба, цар дагалоаттамо хьагойт регионе сатем, машар отта-

ра мах мелаь, аьнна.

Бокъонаш лораерий органи болхлоша, йист ца хулача мино-

таца сий дир байнача шоай новкъостий, иштта кердача мемориала тIа зизаш а дахкар.

Музея болхлошта баркал аьлар

ГЛАЗДАНАЬКЪАН АХЬМАД

Малсагананькъан Тухана цIи лелаеца, Назранерча музейе, Россе прокуратура 300 шу дизара хетаьаб, историко-документальни гойтам (выставка) хилар.

Юстице советник, Галгайчен прокурор волча, Васильченко Андрея доккха баркал аьлар, из болх вIашагIбеллача музейе болхлошта.

Цар болх лакхача боараме оттабеш, цо теркалдир, Галгайчен прокуратура дIакхухьача культурах лаьца йолча проекташта цар гIодеш хилар.

«ХIаране цIи дагайоха» яхача хьокхамо хьагойт, музейе болхлоша из вIашагIболлаш мелла къахьийгад. Шоай балхатIа, вахар хьадача прокуратура болхлошта хетаьаб бар из.

«Бехктотхаме шоай гIулакх оаша дIахьолга зувш да», — аьлар Васильченко Андрея. Бахархой таро хилар, прокуратура хьаоттар а, иззамо цун бIаьха а, хала а бола никь бовза.

Ййзар, моастагIий кулгаша вахар хоададаьча, яхь йолаш шоай можк лорабеш лаьттача, прокуратура болхлой цIераш.

Тлахьожам члоагбеш латт

СУЛТЫГНАЬКЪАН ЙОАКЪАП

COVID-19 яхача лазара дукхала, тIом члоагбеш латт вай мехка. Еррига болхмоттигаш цу гIулакха Тлахьожам бе оттаяь.

Полице болхлой араьлар, Назране, из гIулакх мишта лораду хьажа. Эггара йоккхагIа йолча Экажакъ-

онгий-Юрта наха из хьалхадоаккхаш, цу хIаманцара цар кхерам, лерхIам лакхбеш чакхбаьлар Iаьдала болхлой.

ДIайихьача рейдо хьахьекхар, лазара кхерам лакха болча моттигашка а тIехьа, лорацалураш болга.

Шоашта дарал совгIа, наха юкъе а зе доаржадераша доагIаш дола гIод тоххаргда.

СалоIам боацаш къахъег Назранерча коммунальни болхлоша

ГIазданаькъан Ахьмад

Назрана куц, цун бахархой дог Iоздоаккxаш хургдолаш, цъхаккxа дийнахъа салоIам боацаш, къахъегаш ба коммунальни кхуврча болхлош.

Урамаш цIенеи, лостам болашеи хилийта дезара декхар, шоай балмаш тIа латтарга хъежжа, болх соцабаь ха яц цар. Сулейманова, оалаш йолча урам тIа, кIирандийнахъа гуш бар малх-бесса барзкъа леладераш.

Хоттех цIенбаь къоагабир никъ. Белгалде деза, цар болх аттабарех боацалга.

МоллагIа хаоттам мара ца хиларах, шелалах, йIовхалах лечкъа боацаш, шоай балхатIа латт уж нах. Цунга хъежжа, дехар ду бахархошка, нувхаш Iоцакхувсарца царна гIо де яхаш.

Цар болх аттагIа хургба, вай цIено лораеш хуле.

Интерната дIатIабода никъ тоабергба Шолжа-пхье

ГIаблаханакъан Адам

Шолжа-пхье интерната, дIатIабодача накъа, керда куц дала лаьрхIад. Цига буларгба асфальта никъ. Харланова, Крупская оала урамаш я тоае лаьрхIараш.

Болхлош, ма даггара, къахъегаш боакк. Таханарча дийнахъа, массанахъа, жагIа тесса, асфальт IотIабилла мара ца безаш, кийчо яьй. Беррига цар тоабергбар ба — 960 метр никъ.

Пхье мIере аьнначоь, бахархой дехар кхоачашдеш, тоае езаца моттигашта юкъе, хьалхарча мугIаре оттабьбар из никъ.

Йоачан эттача деношка, кхы, хотташ а хьувш, IотIааха безаргбац интернате дешархой.

Укх шера керттера гIишло - машин накъаш

Султыгнаькъан Йоакъап

«Кавказ» яха, федеральни никъ тоабеш, дукха къахъийгар болхлоша. Кхы а дукха накъаш да тоаде дезаш. Из гIулакх республика экономи-

ческии, социальни хьалага кхоач.

«Сердало» газета редакце баьча тохкамо хьаьхьокхачоь, бахархошта юкьера 80% наха, укх шера мехка дIабихъа эггара

боккxагIа бола хувцам — накъаш тоадара болх лоархI.

Белгалдаккxа деза, 2021 шера 100% кхоачам беш дIачакхъаьккxар вай регионо «Кхераме доаца дика накъаш» яха къаман проект.

Лакхача боараме дIайхьар «Юрташкара хьал тоадар», яха Iаьдала программа.

Машенаштеи нахаи лорабала мел эшача хIаманца тоабьрех лоархI, «Кавказ» яха машинникъ.

«Зязиков-Юрт-Горагорск» яха машинникъ тоабеш латт

ГIазданаькъан Ахьмад

16,9 км. бола «Зязиков-Юрт-Горагорск» никъ, ма даггара, сихонца тоабеш латт. «Развитие автомобильных дорог Республики Ингушетия» яхача Iаьдала программа чубодаш ба, цу накъацара къахъегам.

Лоа IотIадиллалехъа никъ тоабь баккxа гIерташ, салоIам боацаш, кхест болхлош.

Таханарча дийнахъа, асфальт Iобуллаш, накъа оагIонаш гIаш леларашта паргIатагIа хургъйолаш, къахъегаш ба уж. Кастта, шаьрача накъо, дог хьоастаргда укxарча бахархой.

Компьютерни томографи яьккхай 271 сага

ГIазданаькъан Ахьмад

МагIалбика района хьакимашта, таханарча дийнахъа, эггара чIоагIарIа дагдааларех да, коронавирусни инфекции. Цох лаьца дувца кхетаче йир, пхье кулгалхочо, Долтмарзанакъан Хьамзата, дарбанче керттера лор йолча Сампенакъан Лилейца.

Цо белгалдаьчоь, тахан, из хала лазар селлара чIоагIарIа даржара бахьан — нах лоралуш цахилар да.

«Коронавирусни инфекции, могаш воацача сагагара, къамаьл дувцаш дIа-хъа яла йиш я. Цудухъа хьалхадох лораша, уж маскxаш лелае яхаш. Кулга йоахкоргаш, ма-

скаш йоацаш наха юкъе лелараша дIа-хъа кхухь инфекции. Уж ба шойеи, нахеи могашал лорацаераш.

Ше балха волча меттиге, хIара саго, дезинфекци еш дола раствораьш леладе деза, араваьнна чувеначо, ший юхь, кулгаш цIенъде доагIа. Наха тахан, из лораде цитигар да вайна балийна даьннар», — аьлар Сампенакъан Лиляс.

Керда КТ — аппарат кxаьчай МагIалбикерча дарбанче дукха ха йоацаш.

Цунга гIолла, аттачахъа баьннаб лорий болх. Укх тIехьарча шин кIира 302 саг чакхъаьккxав лораша цох, царех 271 сага компьютерни томографи а яьккхай пехкашта.

Экстремизмаи терроризмаи духъала тIом дIахьу Миннаца болхлоша

Султыгнакъбан Йоакъап

Терроризмахи экстремизмахи уж лорабара тIехьа, Ростовеи, Москуеи деша багIача студенташца, кхетаче йир Миннаца болхлоша. Хьехама юкъе дакъа лоцаш хилар, дийша нах а.

Интернете гIолла, кагирхой харцача наькъа тIа боахаш, зулама тIахьехаш багIарех лоравалар хьалхадаккхар студенташта. Дийцар, терроризмах доалача зенах, цо шийна тIехьа, дуккхача наьха вахаре дитача унзарадарех.

Шоай къаман сий лорадеш, даьй-ноаной дегаш ца дохадеш, дика дешаш дIачакхдовлар шун декхар да аьнна белгалдир.

Хучбаранаькъан Маринас, ГIалгIайчен исбахъален музее, ше дилла ши сурт дIаденнад

ГIазданаькъан Ахьмад

Кхолламхой массаза а хиннаб шоашка дар декъара тIера болаш. Хучбаранаькъан Марина царех цаI я. Цо ше дохкача сурта тIа дулл шийна гонахъара дар, шийна бIарга гуш латтар, ший дега йIовхал гойт цо дуллача сурта тIа.

Бакъда кхьдола, дега ла хала хеташ дола сурташ а нийслу цун вахаре, цо уж шийна гучча бessa ю а докх.

Ше дилла ши сурт «1992», иштта «ГIозота кашамаш» суртанчо дIаделар ГIалгIай Паччахьалкхен исбахъален музее.

Цу тIа го йиш я, дог делхадеш йола, Пригородни районе

гIалгIай къаман хинна боккха юткъам тIабола моттиг.

Ханз, музее вахачунна, го йиш йолаш да уж сурташ.

Хачубаранаькъан Марина, ший тайпара оамал йолаш саг я. Ше ханна зIамига яле а, из дукха хIама чулоачаш а карагIдоалаш а я, каратегара дIайолаенна, парашютни спортага кхоачаш да уж.

Дукха да цо спорте а, дешаре а даьха толамаш, баркал оалаш грамоташ а, кхьдола совгIаташ а да цунга, ше дIамел кхаьчача цо даьхача дикача толамех денна. Бакъда, цу массадолчоа юкъера, цо дегаргIозленца белгалбу сурташ дохкаш ше беш бола болх, — аьнна дийцар «Сердало» газетага Исбахъален Паччахьалкхен музее пресс-служба.

Къона суртанчаш белгалбувл

ГIазданаькъан Ахьмад

«Iаьржа дошув» яхача конкурсе, хьокха белхаш кийчдеш ба Назранерча берий исбахъален ишкола дешархой. ОАО «РН «Ингушнефть» яхача кхуврчаца бувзам болаш дIахьош я конкурс.

Берий дIахьокха дезар — мехкдаьтта пхье йолча МагIалбиках лаьца сурташ. Шоай болх, моллагIа, шоашта аттагIа хетача хIаман тIа бе йиш я берий, бакъда, басарашта меттела мехкдаьтта хила деза.

Цу тайпарча конкурсо сомабоаккхаргба берийи, иштта боакхийчари сакхетам. Гонахъара беркат лораде, хам бе безалга хьаьхьокхаргда.

Фестивале дакъа лаьцар вай студенташа

ГIазданаькъан Ахьмад

РУДН дIайихьача, «Со воагIа ког боаккхаш Россе гIолла» яхача, фестивале дакъа лоцаш хилар, гIалгIай студенташ. «Барт» яхача кхуврчера вай кагирхой, массане бIарг тIаотташ, белгалбаьлар.

Къаман барзкъа хетадаьча ден лаьрхIа тIадийха вай чокхи, гулбеннарий дегашта безам тоссаш хилар.

ГIалгIай дувхарца кийчбенна духъала этта студенташ — Медаранаькъан Ибрахьими, Янданаькъан Мананаи. Дуккхача кхьдолча къамий барзкъашта юкъе, белгалдоалаш хилар вай даьша, ноаноша леладаь эзди дувхар.

Гойтам чакхбаьлча, жюри багIараша, дипломаш луш баркал аьлар Ибрахьими, Мананайни. Кхьдолча доакъошта хетадаьраш а, лакхача боараме чакхдаьхар вай кагирхоша.

ГIалгIай къаман даар чаме, ший тайпара хоза хийттар гулбеннарашта.

ЗIамигача къамах долча, доккхача, дIаьхийча исторе а саг юстара витанзар.

Халкыа йоозонхо Бока-набкыан Ахьмад эскар-хошта юкье;

Културан болхлоу эскарцара бувзамаш

Йоозонхоша, суртанчаша, артисташа дла-юха гулакхаш леладу вай мехкарча герзашцарча низашца

ІАРЧАКХАНАБКЫАН Сали

Гаяна денз хьадоагаш да вай йоозонхой, артистий, художникий мехка эскарцара бувзамаш а дла-юха леладу гулакхаш а. Къаьстта а чоагиденнад уж Сийлахь-боккхача Даьймехка тьема шерашка. Вай къаьнагболча йоозонхоех цхьабараш, герзбе а доалаш, кхайканза венача моастагчоа садехка майра духьаллаьттаб. Цу хана царна кергтердар хиннад мохк лорабар, хила тарлуча доккхача волах халкъ кьалхардакхар. Масала, Ведажанакыан Абабукара Ахьмад, тьем тла а ваха, фашистски гьаьрахоех латаш хин-

нав. Заьзганакыан Хьусена Бахьаудина дукха тьема накъаш даьд, тьема газета корреспондент волаш.

Хьаким воллаше а (парте обкома инструктор хиннав из), ший лоамагла из унзара, хала никъ хержаб цо. Хетаргахьа, къонахий тьем тла латтача хана, эх хийтта хургда цунна а цун мугларерча кхыча гьалгьашта а цларла багьла, йоажалах лечкъаш-тебаш лела. Пхорчашта кьалха лийннав из, когашта кьалхара лаьтта доагаш. Из вайна хов цун цхьадола йоозош Юдийшача а. Шийна бьаргадйнача, лайнача хьамаех даь йоозош да Бахьаудинадараш. Сона хеташ,

вай къаман литературе цул дикагьла тьема шераш, советски эскара майрал, денал хьахьекха цхьаккха деша говзанч вац. Тьема тема гетгара дика яшха вьаштгьадаьннад цун «Сага лоам» яхача очерка тла. Цунга гьолла автора гойт котало яккхара мел чоагьла лоам болаш хиннав вай мехкара тайп-тайпарча къамех бола нах. Типографе болхлошца а волаш, моастагчо баьча гонна юкьера аравала везаш хиннав вай мехкахо а. Цига шийна дайна хьама дьаьздаьд цо. Къаьстта а цецвоаккх эскара эпсарашта а мугларерча блухашта а карагидийннача гулакхаша. Царех ва отряда командир гварден полковник

Михайлов, цун адьютант Захаров, отделене командир Соколов. Тьехьарчун лоам чоагьла хиларах, моастагий го бохабийя, цунна юкьера араовла вьаштгьадоал цьэскархой.

Иштта ше тьем тла зийнача моттигех яздаь да цун «Эгьазал», «Ваьча юрта», «Пхьа лехар» яха дувцараш. Царех моллагьла повеста а романа а сюжет хинна дьаоттал лоархьаьме а чоалхане а вахарча оагьонаш ювцаш да. Хьалхарча дувцар тла ювцача эрсий кхалсага моастагьла вола юрт йоашаьрье аьле саг вохийт вай эскара хьакимашка, юрта вайчарех саг вац аьле. Ше цу юрта яле а, ше лайя а сагота яцар из, фашисташцара чир лийхача. Цьеча эскарго чуйийтгача йоккхача топех ла а ла из, бакьда ший дагалаттар кхоачашду: цу юрта лаьтгача моастагий фу хоададу.

«Ваьча юрта» яхача дувцар тла вувцар полка комиссар Иванов Василий Николаевич ва. Тьом беш-беш, ший юрта кхоач из. Цун дезал: нана, сесаг, йийиг, кьаьнк - бар цига бахаш. Бакьда, ага уллача кьаьнкагара дла мел ийкхар, моастагьлаша вув. Кьаьнк а цаховш лоалаха ваха къоано Архип тьакхьаьчарах дийна вус. Хала хьама да из, боккха мах ба комиссара ше яккхача коталонах беннар, цу моттиго кхы а чоагьго цун моастагичунцара гоамал. Дьахо длаюг цо ший полк, халкъ,

мохк гьаьрхоех мукьабаккха дагахьа.

Лоамаро (черсе) Адарбеков Муса вувцаш да Бахьаудина «Пхьа лехар» яха дувцар. Отделене командир ва гварде сержант. Цун юрта а кхьаьчб моастагий, цунна дийха дагьла нускал, сийсазадаьккхача, дийнад цар. Цудухьа ши пхьа леха дага ва лоамаро. Цал - мохк бахьан, шоллагьбар - нускала чир лехаш. Цо а цун новкьосташа а, шозза лийха ца леш, итгаза а пхьа лехаш гу вайна цу зьамигача дувцар тла. Фашисташ, вувр вийя, эккхавер эккхавийя, дукьал тьехкховс цар, мукьаьккхача езаш хинна юрт царех йоценьеш.

Заьзганакыан Бахьаудин ше дика эпсар хинна хиларах тешаву цо даьча тьема накъаша, кхеллача йоозоша. Цул совгьла, цо йитача литературни тьехьалено кхувш доагьлача кердача ноахалашта дика масалаш гойт, хало тьаьтгача мохк мишта лорабе беза дувцаш. Из а боккха лоархьам болаш хьама да аьнна хет сона, къоначарна патриотически кхетам луча даькье. Иштта денал, къоначал долаш хьалкхе гьо ду кагийча наха цо тьем тьара яз деш хиннача каьхаташа. Бахьаудин ше тьем тьара цьавенав. Укхача дагадох халкъо оалаш дола дешаш: «Майрачох пхо а кхер».

Ше мел вах эскарца айхча бувзамаш долаш, цунна ший йоозош хетадеш, хьавенав Боканакыан Хьаьме Ахьмад

Аьттехьарвар гьалгьай халкыа художник Элданаькыан Руслан

а. Вай эскархой денал ший бIаргашца бIаргадайна хиннад цунна, МагIалбик бахъан долаш баьча тIем тIа. Ахьмад ше а, гIаьрхошта духъала чоагIаленаш еш, къахъийга ва цу шерашка. Цул совгIа, гонахъарча юрташка лаьтга вай эскархой байза а ва, хIана аьлча из ше ваь а ваьха а ва цу заман чухьа МагIалбика дукха гаьна йоацаш уллача СоагIалча. Из шедола хIама цо дика хъагойтад «Цийенна сайре» яхача романа шоллагIа книжкага гIолла («ДогIанха даша делаш»). Шоай юртарча гIадамий бешамашка хъулаь лаьтга танкаш, цар бригадай хъакимаш буьц цо романа тIа. Цу темах я карарча хана 8-ча классе Юмаеш йола «Тиша цIа» яха цун повесть а. Йоозонхочо из хетайь Ленинград лораеш байнача вежарашта Боканайкъан Хизараи Iаьлийнеи. Культболхлоша, вешта аьлча театра актёрраша, цох отгаь спектакль а яр. «Тхо цIадоагIаргда нани» яхаш яр цун цIи. Повеста кхоккхе турпал, вежарий: Бекхан, Гирихан, Iалихан - тIем тIа бов, повесть чакхъялале, мина ийккхе ла цар нана Iайши а. Йоккха къызал! Из мара ала хIама корадагIац повесть йийшачул тIехъагIа, тIемо къахетам бац е берех, е истех, е къоаноех.

Машарерча хана а, советски эскарца айхха бувзамаш лоаттадеш вар Ахьмад. Дог раьза долаш вахийтар цо ший воI Ладимир амал де. Сочи яхача гIалий тIа из волаш, цига водаш, салташта хъалхашка къамаьл деш, литературах дувцаш, ший кхолламцара йоазош дешаш, хулар йоозонхо. Цу хана даьхача суртех цъаьдараш хъакхъаьд вай деношка. Вай а таро я царга хъажа.

Йоккха моттиг дIалоац эскарца ювзаеннача темо, Пхьилекъонгий Махьмад-Саида кхолламе а. Цу даькъе цун йоккхагIйола произведенеш я «Этии Вутии», «Къонгий дув» яха повесташ. Хъалхаръяр дукхагIа берашта лаьрхIа язъяь. ХIаьта а дика гойт цо, вай эскар Сийлахъ-боккхача Даьймехка тIема хана мел фийла хиннад. Школе ялхлагIа классе Юмаеш я ювцаш йола повесть. Берашца а маьршаца нахаца а эскархоша леладаь бувзамаш, деш хинна гIо новкъостал дувц Махьмад-Саида. Шоай арIагIа наха а дика хъаллоац бIухой оагIув, эшшача накъабоалаш, кхьметел моастагIчунна юккъе чу а бахе, тIема декхар кхоачаш деш а нийслу цар. ШоллагIйола ший повесть йоозонхочо хетайь тIема доакъашхо хиннача Султигнайкъан Османа Ахьмада. Из 1941-ча шера тIем тIа ваха, 373-ча дивизе сапёрни рота командир волаш, Миргород мукъайоаккхаш хиннав. Капитана чин а хиннад Ахьмада. Дукха тIема совгIаташ денна хиннад цунна, кхьметел турпала цIи лургIолаш, кийчдаь, дIачуденна каьхаташ а хиннад. Баьда из цIи цунна хъаеннаяц, вай Сибре дигар бахъан долаш.

Иштга эскарá а цун бIухошта а хетадаь да Махьмад-Саида «Салтечун дувцар», «ВIашагIкхетар», «Матрос» яха йоазош. Дерригаш школерча программанна чудаогIаш а, 9-ча классе Юмадеш а да уж. ТIехъардар Матрос яха цIи йолча говра хетадаьд. Саид яхача ондарга из цIи йола ший говр дIалу вай эскархошта, цунца тIем тIа вода капитан. Хала човнаш хинна из тIема юкъера аравоаккхаш, ла говр. Укхазга гу вайна, гIалгIай къамаьх болча наха тIема хана мишга гIо деш хиннад эскара. Махьмад-Саида цу тайпара йоазош дендаь, из касткаста школашка, кагирхошта хъалхашка къамаьл де вехар. Цу тайпара вIашагIкхетар аз а чакхдаьккхар, Сурхо тIарча ООШ оалача ийс шера дешача школе. Из дар йоозонхо валаде цъа-ши шу хъалха. Цкъаза Махьмад-Саида оалаш хозар, ше военкомате хъийхав аьле.

ТIема шерашка, школера дешар юкхъаьдккхаш, ший новкъосташца колхозе балха вода Мочкъий-Юрта кхуьш вена поэт Чахкинайкъан Капитон а. Шоаш кхедеш дола баьцадаараш, сомаш эскара гIо де дIакхухъийташ хиннаб кагирхоша.

Вай хана а дуккхача йоозонхоша бувзамаш леладаьд эскарца. Масала, Вешкарнайкъан Мухьмад, Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университет яьккхачул тIехъагIа эскаре амал де вода. Цига волаш, цо даькъа лоац Байкало-Амурски магистраль хъалъеца. Цавеча цо гойташ хинна цигара медаль а яйнай сонна.

Цъаьцца ший йоазош хетадаьдар цу теманна халкъа йоозонхочо Хамхой Висангийр Вахас а. Сона дика дагадоагIа цун пхи сабола седкъа латта чопилг бувцаш хинна дувцар. Эскарера цIаваогIаца салтечоа бIаргавайнав хи чура

хъалвала ца могош, бага хий дах, вала сахъат доаца кIаьнк. Дукха уйла ца еш, хи чу чукхоссавеннав эскархо. Хъалваьккхача кIаьнка бебаллийсаб пхи са бола седкъа латта цун чопилг. Дувцаро хъагойт, эскаре денал, майрал, наха гIо де кийча хилар яхараш санна дола хIамаш Юмаделга.

Эскаре амал деш хиннав поэт Угурчанайкъан Азмагаири (1971-1973). Цун кхолламе дукха байташ я, тIема шерашка баьхача мехкахошта хетаяь. Царех я «Оаш сий делаш», «ТIема ветеран», «Комбата вазкет», кхъяраш. ЗIамагIбарашта эскар а салте а везалургволча тайпара язъяь цо цъаьйола ший байташ. Царех я «Берашта» яхар. Деш вай цунцара цъаьдола мугIараш:

«Салтечун пилотка туллаш,
Качтесса ловзорг-автомат,
Наьна-веший иккаш
тIаювхаш,
Коа юккъе зIамига кIаьнк
латт.

-Со салте ва, - йоах нийсархошка, -

Со Даьхен доазон тIа латт.
Во хъал да, йоах цо,
моастагIашка,
Еттартгья царна автомат.

Качьуллача герзагахъа хъежаш,

Цох хъагаш ба цун нийсархой,

Цар бIаргаш бес-бесара къегаш,

Ловзорга тIа латташ ма дий...»-

Бувзамхо волаш, эскаре амал даьд поэта Хамхой Дауда. Ше Iаьлий-Юрта вахе а, цо яьккхай Эккажкъонгий-Юртара школа. 1970 шера тIема декхар кхоачашдеш хул Германски Демократически Респубlike. Цул совгIа, штате воаца корреспондент волаш, къахъе-

Йоозонхо Зъьганъ-
къан Баьбаудин тIема
шерашка

гаш хиннав «Советски эскар» яхача газете. Ше Даьхе лорае кийча хилар гойташ я цун цъаьйола байташ. Масала, «Даьймохк» яхача стихотворене тIа поэта аьннад:

«Хъол сийлахъа фу хургда
Доккхача денен тIа?
Тхо фийла латтаргда,
Хъо лорабеш ха тIа...»

Духхъал йоозонхоша лелаяь ца Iеш, эскарцара хоза юкъамоттигаш лелаяьй художникаша а. Сона дика дагавоагIа Яндарера зIамига саг Барханой Iийса. ТIехъагIо цох хул вай республикан халкъа художник. Из, ше школа яьккхача, эскаре вода, цигара цIавеча Наьсарерча РОВД ПМГ оалача машена тIа болх беш хул. ДIахо сурташ дехка а волалу из, дерригача къаманна дIахоз цун цIи. Эскарца ювзаенна тема боча яр цунна. Цудухъа цун кхолламе нийслора цу лостамагIа даьбалхаш. Царех цаI да, лётчик-истребитель хиннача Оздой

Мурада хетадаь.

МагIалбикерча школе ше дийша ваьлча, эскаре ваха уйла йолаш хул художник Элданайкъан Руслан а. 1968 шера вагIаца хана денз, ший кхоллам классерча берашта бовзийташ, цъаьцдайолча яхъашка даькъа лоацаш, коталонаш йоахаш хиларца белгала хиннав Руслан. Школа яьккхачул тIехъагIа, из эскаре гIулакх де вода. Новочеркасск яхача эрсий шахъар тIа ракетни тIема доакъошка цу цо амал. Цу хана цо даьхача сурташка хъежача, шийца эскаре хиннача тайп-тайпарча къамех болча кагийча нахаца хъоашал долаш а сакъердаме а цо из ха яьккхаш хилар, кхетаде хала дац. ХIаьта герзаш-м цо дика Юмадаь хургда, аьнна, хет сонна; ший Даьхе лораяр духъа.

Эскарца хоза гIулакх леладу вай артисташа, культура цIенешкарча болхлоша, самодеятели артисташа, иллей а халхара а тоабаша. Масала, «Вайнах» яхача ансамбле болх баь, «Асса» яха берий ансамбль хъаь хинна ГIаппархой Мухьмад эскара ансамбляца халхавувлаш а цун балетмейстер а хиннав. Дукха ха йоацаш, Шолжа района культуран цIен кулгалхочунца Матенайкъан Iаьлий Iашатаца къамаьл хилар са. Цо яхачох, цIайш долча хана, уж бахе хул республикан доазон тIа латта тIема доакъош долча, концертни программаш ийце.

Иштга, даим эскарца гIулакх доагIаш хиннаб, хIанз а ба вай республикера йоозонхой, художникаш, артисташ, кхьбола культуран болхлой. Из шедарлар йоацаш а доьц, кхуьш йоагIаца тIехъенна бакъаьбара масалаш хул цар дIа-юха леладеча гIулакхех, дезадолийт тIемхой вахар, мехкацарча уйла сомайоаккх цар дегашка. Цунгара дIадолалу Даьхе езар а, из лораяр а.

Художикаш Поалангхой Мурад, Овшанайкъан Iийса, Элданайкъан Руслан - вай эскархошца

Абаьданаькъан Хьава
интервью эцаш я
ГалгГай хьалхарча пре-
зидентагара Овшанаь-
къан Русланагара

Гарчакханаькъан Сали

Иштга ала йиш я, йлаьххача хана къаман хлама тоаде гертгача наьха оагIув хьаллоацаш, хьайоагIача Абаьданаькъан Хьавайх. Укх шера 75 шу дизад цун.

Вай республикера дукхагIбола кхалнах 70-80-ча шерашка, школа якхарал совгIа, доккхий дешараш дийша а йаьдала балхаш тIа лийнна а бац. Уж дукхагIбараш, шоай цIагIара дезала кхуврч бIайха лоттабеш, бераш кхедеш, моарой дика новкъостий болаш хьабаьхкаб. Бакъда царна юкье хиннаб, дукха беце а, шоаш де дIаэтта моллагIа хIама хьадергдолаш, хьинара а хьаькъала а Iаг кхычарел совгIа бетта кхалнах. Уж кхоабеш хиннаб дезалга хьажа, болх бе, дика-во леладе, къаман охлой хинна латта. Иштгача нахах я аьнна хет сона тахан са ювца безам бола Ахьмада Хьава. Из эггара хьалха сона йовзар а ший никъ а куц а долаш хилар. Цхьан шера школе болх баьчул тIехьагIа, со балха дIаййцар, «Сердало» газета культуран отдела корреспондент волаш. Са хьаким (отдела кулгалхо) вар цIихеза театровед Абаьданаькъан Бек. ХIара дийнахьа вIашагIдетталуш, балхаца дувзадenna дешаш къестадеш, пен мара юкье боацаш къахьегаш хилча, безам бале а беце а, цхьадола балхаца хоттаденна доаца хIамаш а довзаш хул. Иштга байзар сона культуран отдела заведующе дезал а цун фусамна а. Бек ше, дика саг хиларал совгIа, дика журналист а вар. Наха дукха езеннача радио а телевидене а болхлоех яр Хьава ше а. Дукха шераш дIаденнад цо цу балха, керттердар да, из болх хьабе ховш а, цунах кайоалаш а, из хинна хилар. Дийшадар аьнна, сагах дика журналист хила йиш яц, нагахь санна Дала цунна из дакъа хьождаьдеце, къахьегара тIера веце. ХIаьта Ахьмада Хьава къаьстта из болх лелабе кхеллача санна я. Мотт шаьра лувш хилар, моллагIча хIаман сиха уйла е хар, кIоарга маIан долаш, нийса хаттар оттаде хар, оаз товш хилар – кхы а дукха да уж Iаламо цунна совгIата денна дикаш. Уж дегIакхувлаш, цар тIа болх беш, дешаш, Iилмаш Iомадеш, хьаенай из, ше сакхетарг хилча гIоне. Эрсий цхьан кицанна дайна, къа ца хьийгача хьахулаш вац дика журналист а. Цудухьа хул уж наб яйна, кIаьдбале, даим кердадар лохаш, наь-

Хьинар дола кхалсаг

къа араваьнна вода саг санна, бIаргах саьрг кхийгача мо лелаш. Цкъаза 40 е 60 мугI язбара дикка ха йоае езаш, дегIа хало езаш хул. Цу балхах догъэккхараш а нийслу, амма из къахьегам безабенна вола саг, цох садоаллаш вах, ше мел йоаккхача хана. Ушало озаш санна, саг дIачуоз цо, кхы хьа а хецац дунен чу мел вах. Ляпин Игоря ший «Кавказа есар» яхача стихотворене тIа аьннад, ше Кавказа есар ва, бакъда низагIа лаьца воалаваьвац, дог раьза долаш, ше цунна каравенав. Иштга ба Хьавай болх а, ше из къоабал а дийя, цу балха тутмакх хул журналистах. ЦIаккха кхоачалуш бац цун болх, цаI даьдалале, шоллагIдар хьаотт: очеркаш, репортажаш, корреспонденцеш, заметкаш.

Хьава яьй 1946 шера октябрь бетта 10-ча дийнахьа Казахстанерча Кокчетавски областа Чкаловски района Донецки яхача юрта. Цун да Галашкара Цхьорой Исапа Ахьмад шозза саг йоалаь хиннав. Шин сесага даь 4 воIи бархI йоIи хиннад цун. Хьава ше, цун кхо вошеи кхо йишеи шоллагIча сесага Баркинхой Солса Хаде даь хиннад. Тайпан цIи Таьтенаькъан (Татиев) аьнна язъяйт цу цIагIара хьабаьннача наха, из хьайоагIаш я Хьавай даь-даь даьгара. Таьта яхаш хиннав из. Дезала да заман Iоткъам дика лайна саг хиннав. Сталина репрессеш йолча хана ворхI

шу Соловецки гIайрен тIа дIадихьад цо, кортамукъа воацаш. ХIаьта а цхьа пайда баьннаб цунна цига даьхача шерех, бусалба дешар дийша волча цунна, дунен дешар хьийхад цига. Бахьан из долаш; язде, эрсий мотт бувца ховш хиннав Исапа Ахьмад. Сибрера цIадаьхкачул тIехьагIа, ГIажарий-Юргарча колхозе къахьеге таро хиннай цун, кIезига-дукха дийша хиларах. Учеччика а, ферма заведующе а, иштга кхыдола а балхаш даьд цо вай юртбоахаме.

Хьава дешаш хиннай Галашкарча школе, цига 8 класс якккхача цIагIа соц из. Вешта, цIагIа соц аьлча нийса ца хила а мег; кхы школе ахац из, ала деза укхза. Из къахьеге йолалу, юргарча библиотекан болхло йолаш. Сона хеташ (моллагIча сага а хетадала тарлу из иштга), цун новкъостал чIоагIа эшаш хиннад дезала, хIана аьлча юрта вахача, боккха дезал болча сага цхьа дезалхо балха дIанийсвалар, ше кхаба а кхычарна гIо де а цун низ кхачар лоархIаме хIама да. Хетаргахьа, кхычарел дикагIа Хьавас ше а кхетадеш хиннад мотташ ва со из. ХIаьта а школацара бувзамаш хоададац цо. Итт класс яккхалца дIахо деш цо юртарча сайранарча школе. Цул тIехьагIа, университет деша а этте, N°1 йолча школан хьехарчун гIулакх караэц цо.

Абаьданаькъан Хьава

Бераш цунна а, из берашта а езаш хинна хиларах вIалла шеко яц са. моллагIа дош зIамгачоа а воккхачоа а дег чу дужаргдолча тайпара ала ховш саг я из. Цу тайпара оамал йолча сагах, «наьха дег чу яла ховш саг я из», оал гIалгIаша. Бакъда цига дукха болх байтац цунга. Уж мо бола мехкарий наьха бIарг тIаотташ хул, къабаллалца багIийтац. Кхы а ши шу даьлча (1970) - цу хана Хьавай 24 шу мара даьнна хиннадац - из маьре йода Шолжа-ГIалий тIа вахаш хиннача Абаьданаькъан ВоахIапа Бекага. Наха вовзаш, лоархIаш, сийдолаш саг вар из цу хана а, тIехьагIа а. Саг йоалаеш, Ленинградера театра, ашарий, кинемотографе паччахьалкхен институт а якккха, театровед яха балха говзал йолаш, Нохч-ГIалгIай теникый театра директор вар Бек. Из институт якккха нах цу хана геттара кIезига барвай къаман. Сона ховш, цига дешаш хиннабар кинорежиссёраш Мамилгнаькъан Сулумбик, Даканаькъан Мухьмад, Котанаькъан Сулумбик, театра актёр хинна Цисканаькъан Мухьмад. Бек 8 шу воккхагIа вар фу-

сам-наьнал. Оалаш ма хиллара, кхалсаг сиха къалу, цудухьа мар, кIеззига хинна а, воккхагIа хила веза. Хоа дезал бар царбараш. Аз зийнадар из тайп-тайпарча моттигашка: газета редакце Хьава хьаеца, театре спектакла премьера йолча, новкъа боагIаш-болхаш кхийгача. Кхаш шера, Бека кулгал деш, къахьеге дийзар са газета редакце, цу юкьа дукха моттигаш хилар дезала даьца-наьнаца го везаш, къамаьл де дезаш.

Укхза а, шанта лелаш, цIагIа ягIа лаьрхIа яцар Ахьмада Хьава. ГорОНО гIолла школе балха отта хьежар из, цох пайда хиланзар, гIалий тIарча школашка из дIаэца моттиг кораянзар. Нийса аьннад, шийна тIехьа дика доацаш, во доагIаргдац. Иштга нийсделар къонача кхалсага вахаре а. 1971 шера дар из, Нохч-ГIалгIай радио гIалгIай диктор хинна Iоахарганаькъан Мадина маьре йода, цунца дувзадenna цо къахьийга моттиг мукъайоал. Мала хьаэцаргва, цу гIулакхах лоархIавергвола саг мичара лохаргва яха хаттар отт радиокомитета кулгалхошта хьалха. Цу хана радио

14 ДОКУМЕНТЫ

Извещение

о проведении торгов в электронной форме по продаже арестованного имущества

Территориальное управление Федерального агентства по управлению государственным имуществом в Республике Ингушетия (далее - ТУ Росимущества в Республике Ингушетия), извещает о проведении открытого аукциона в электронной форме по продаже арестованного имущества, открытого по составу участников и открытого по форме подачи предложений о цене, проводимых на электронной торговой площадке «ЭТП 24», находящейся в сети интернет по адресу <http://etp24torg.ru/>.

Открытый электронный аукцион состоится: 12 января 2022 г. в 10 ч. 00 мин.

Лот № 1. заложенное недвижимое имущество должника Аушева А.С.: здание цеха по производству фруктово-ягодных консервов, общая площадь 226,4 кв.м., кадастровый номер 06:03:000001:2217 и земельный участок площадью 1499,94 кв.м., кадастровый номер 06:03:010001:522. Место нахождения имущества - Республика Ингушетия, г.Карабулак, ул.Джабагиева. 179а. Начальная цена продажи - 25 283 218 (двадцать пять миллионов двести восемьдесят три тысячи двести восемнадцать) руб. 00 коп. без учета НДС. Сумма задатка - 1 000 000 (один миллион) руб. Шаг аукциона - 125 000 (сто двадцать пять тысяч) руб.

Основание для продажи - постановление СПИ МОСП по ИОИП УФССП России по Республике Ингушетия Гандалоева М-Б.И. от 12.04.2021 г. №б/н.

Лот № 2. заложенное недвижимое имущество должника Гадаборшевой Я.Х.: квартира, общая площадь 59,64 кв.м., кадастровый или условный номер 06:05:0100008:1143. Место нахождения имущества - Республика Ингушетия, г.Назрань, ЦАО, пр.Базоркина, 14, кв.43. Начальная цена продажи - 1 804 800 (один миллион восемьсот четыре тысячи восемьсот) руб. 00 коп. без учета НДС. Сумма задатка - 50 000 (пятьдесят тысяч) руб. Шаг аукциона - 15 000 (пятнадцать тысяч) руб. Основание для продажи - постановление СПИ МОСП по ИОИП УФССП России по Республике Ингушетия Гандалоева М-Б.И. от 15.04.2021 г. №б/н.

Лот № 3. заложенное недвижимое имущество должника Джандигова Б.Т.: нежилое здание, общая площадь 1569,30 кв.м., кадастровый номер 06:01:1200002:2142 и земельный участок площадью 3600 кв.м., кадастровый номер 06:01:1200001:980. Место нахождения имущества - Республика Ингушетия, Малгобекский район, с.Верхние Ачалуки, ул.Шоссейная. 1. Начальная цена продажи - 3 980 000 (три миллиона девятьсот восемьдесят тысяч) руб. 00 коп. без учета НДС. Сумма задатка - 100 000 (сто тысяч) руб. Шаг аукциона - 15 000 (пятнадцать тысяч) руб.

Основание для продажи - постановление СПИ МОСП по ИОИП УФССП России по Республике Ингушетия Гандалоева М-Б.И. от 15.04.2021 г. №б/н.

Лот № 4. заложенное недвижимое имущество должника Хулаговой Ф.И.: жилой дом, общая площадь 116,30 кв.м., кадастровый номер 06:01:1200002:1234, жилой дом, общая площадь 72 кв.м., кадастровый номер 06:01:1200002:1537 и земельный участок площадью 1500 кв.м., кадастровый номер 06:01:1200001:78. Место нахождения имущества - Республика Ингушетия, Малгобекский район, с. Верхние Ачалуки, ул.Горная. 10. Начальная цена продажи - 3 552 500 (три миллиона пятьсот пятьдесят две тысячи пятьсот) руб. 00 коп. без учета НДС. Сумма задатка - 100 000 (сто тысяч) руб. Шаг аукциона - 15 000 (пятнадцать тысяч) руб.

Основание для продажи - постановление СПИ МОСП по ИОИП УФССП России по Республике Ингушетия Гандалоева М-Б.И. от 10.11.2021 г. №06019/21/34917.

Заявки на участие в аукционе, подписанные электронной цифровой подписью (ЭЦП), вместе с прилагаемыми к ним документами направляются в электронной форме на сайт <http://etp24torg.ru/> с 17.12.2021 г. с 09 ч. 00 мин. по 31.12.2021 г. до 18 ч. 00 мин.

Подведение итогов приема заявок осуществляется 10.01.2022 г. в 10 ч. 00 мин. и оформляется Организатором торгов соответствующим протоколом.

Договор о задатке, заполняется самостоятельно, по форме определенной аукционной документацией, подписывается электронной цифровой подписью и направляется в электронной форме на сайт <http://etp24torg.ru/>. Документом, подтверждающим поступление задатка на счет Организатора торгов, является выписка со счета. Задаток должен поступить на расчетный счет Организатора торгов в соответствии с договором о задатке по следующим реквизитам

Получатель: Территориальное управление Федерального агентства по управлению государственным имуществом в Республике Ингушетия - лицевой счет для учета операций со средствами, поступающими во временное распоряжение - 05141A26680;
ИНН - 0608014952; КПП - 060801001.

Расчетный счет: 0281264300000011400;

Кор/счет: 40102810345370000027;

Банк получателя: ОТДЕЛЕНИЕ - НБ РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ/УФК по Республике Ингушетия г.Магас;

БИК: 012618001; ОКПО:15073973; ОКТМО:26706000001; ОГРН: 1100608000646 не позднее последнего дня приема заявок, а именно 31 декабря 2021 г. Документом, подтверждающим поступление задатка, является выписка со счета ТУ Росимущества в Республике Ингушетия. Сумма внесенного задатка засчитывается в счет исполнения обязательств Победителя торгов по оплате приобретенного имущества. Настоящее извещение не является публичной офертой для заключения договора о задатке в соответствии со ст. 437 ГК РФ, исходя из этого денежные средства не будут считаться задатком в случае их перечисления без предварительного заключенного в письменной форме договора о задатке.

Осмотр имущества по предварительной договоренности с судебным приставом исполнителем МОСП по ИОИП УФССП России по Республике Ингушетия Гандалоевым М-Б.И. по адресу: РИ, г.Магас, ул.Кулиева, 8 и (или) по тел. 8(8734) 55-19-56.

Контактное лицо Организатора торгов: Беков Хамзат Юсупович. Адрес: Республика Ингушетия, г.Назрань, ул.Победы,3, тел. (8732) 22-61-72.

Требования, предъявляемые к претендентам на участие в аукционе

Торги проводятся на электронной торговой площадке, находящейся в сети интернет по адресу <http://etp24torg.ru/>, в соответствии со ст. 87, 89, 90 ФЗ «Об исполнительном производстве» от 2 октября 2007 г. № 229-ФЗ; Федеральным законом от 16.07.1998 № 102-ФЗ «Об ипотеке (залоге недвижимости)», ст.350.2, 447-449 ГК РФ, регламентом электронной торговой площадки.

Для участия в торгах необходимо направить в виде электронного документа следующие документы:

-Опись представляемых документов.
-Заявку на участие в торгах по установленной форме.

-Платежный документ с отметкой банка об исполнении, подтверждающий внесение претендентом задатка в соответствии с договором о задатке.

-Нотариальная доверенность на лицо, имеющее право действовать от имени заявителя, если заявка подается представителем претендента.

-Заявление на возврат задатка.

-Договор о задатке.

Для юридических лиц:

-копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации, бухгалтерский баланс на последнюю отчетную дату, заверенные в соответствии с действующим законодательством;

-копии документов, подтверждающие полномочия органов управления претендента (выписки из протоколов, копии приказов), доверенность на имя представителя, имеющего право действовать от имени Претендента, заверенные в соответствии с действующим законодательством;

-письменное решение соответствующего органа управления претендента, разрешающее приобретение имущества, если это необходимо в соответствии с учредительными документами претендента и действующим законодательством;

-справка (декларация) о том, что данное юридическое лицо не находится в процедуре банкротства, реорганизации, ликвидации;

-выписка из торгового реестра страны происхождения или иное эквивалентное доказательство юридического статуса для юридических лиц - нерезидентов РФ.

Для физических лиц:

-Копию всех страниц паспорта или заменяющего его документа.

Указанные документы в части их оформления, заверения и содержания должны соответствовать требованиям законодательства Российской Федерации и настоящего извещения. Иностранцы физические и юридические лица допускаются к участию в аукционе с соблюдением требований, установленных законодательством Российской Федерации.

Одно лицо имеет право подать только одну заявку. Заявки подаются, начиная с опубликованной даты начала приема заявок до даты окончания приема заявок, указанных в настоящем извещении.

Заявки, поступившие после истечения срока приема заявок, указанного в извещении, либо представленные без необходимых документов, либо поданные лицом, не уполномоченным претендентом на осуществление таких действий, Организатором торгов не принимаются.

Претендент не допускается к участию в торгах, если:

-представленные документы не подтверждают права претендента быть покупателем в соответствии с законодательством Российской Федерации;

-представлены не все документы в соответствии с перечнем, опубликованным в извещении, либо они оформлены ненадлежащим образом;

-заявка подана лицом, не уполномоченным претендентом на осуществление таких действий;

-не подтверждено поступление в установленный срок задатка на счет, указанный в договоре о задатке,

в иных случаях действующего законодательства.

Обязанность доказать свое право на участие в аукционе лежит на претенденте.

Претендент приобретает статус участника торгов с момента оформления комиссией протокола о подведении итогов приема и регистрации заявок.

Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

По итогам торгов в тот же день Победителем торгов и Организатором торгов подписывается Протокол о результатах торгов по продаже арестованного имущества, имеющий силу договора (далее - Протокол) по адресу: Республика Ингушетия, г. Назрань, ул. Победы, д. 3. Победитель торгов уплачивает Организатору торгов сумму покупки за вычетом ранее внесенного задатка в течение 5 рабочих дней с момента подписания обеими сторонами Протокола на счет, указанный Организатором торгов. В течение пяти рабочих дней с момента внесения покупной цены лицом, выигравшим публичные торги, Организатор публичных торгов заключает с ним договор купли-продажи. Этот договор и протокол о результатах публичных торгов являются основанием для внесения необходимых сведений в Единый государственный реестр недвижимости.

Договор купли-продажи подписывается в ТУ Росимущества в Республике Ингушетия по адресу: Республика Ингушетия, г. Назрань, ул. Победы, д. 3.

Уклонение Покупателя от подписания протокола влечет последствия, предусмотренные п. 5 ст. 448 Гражданского кодекса Российской Федерации.

Организатор торгов объявляет торги несостоявшимися, если:

1) заявки на участие в торгах подали менее 2 участников;

2) из участников торгов никто не сделал надбавки к начальной цене имущества;

3) лицо, выигравшее торги, в течение пяти дней с даты проведения торгов не оплатило стоимость имущества в полном объеме.

Участникам торгов, не ставшим победителями, суммы внесенных задатков возвращаются не позднее чем через пять рабочих дней по окончании торгов. Задаток также подлежит возврату, если торги не состоялись. Сумма задатка, внесенного победителем торгов, засчитывается в счет исполнения обязательств по оплате имущества.

Внесенный задаток не возвращается участнику торгов и перечисляется Организатору торгов, если участник, признанный победителем торгов, уклонится от подписания Протокола (уклонится от заключения в установленный срок Договора купли-продажи имущества); уклонится от оплаты продаваемого на торгах имущества в срок, установленный Протоколом.

Договоры купли-продажи на доли в праве собственности по недвижимому имуществу подлежат нотариальному удостоверению. Расходы по нотариальному удостоверению договора несет лицо, выигравшее торги.

Право собственности на имущество переходит к покупателю в порядке, установленном законодательством РФ. Расходы по оформлению права собственности возлагаются на покупателя.

Организатор торгов оставляет за собой право снять выставленное имущество с торгов по указанию судебного пристава-исполнителя. Все вопросы, касающиеся проведения аукциона, не нашедшие отражения в настоящем извещении, регулируются в соответствии с законодательством Российской Федерации.

Информация о торгах размещена на официальном сайте Российской Федерации www.torgi.gov.ru в сети интернет, на сайте www.rosim.ru.

Ознакомиться с проектом договора купли-продажи заинтересованные лица могут на сайтах <http://etp24torg.ru/>, а также в рабочие дни с 10.00 до 17.00 по адресу организатора торгов: Республика Ингушетия, г. Назрань, ул. Победы, д. 3.

Хоам

доалахъара даьхача гIирсий элетронни формах йола таьргаш дIаляхъарах

Федеральни агенства территориальни управлене ГIалгIай Республика паччахьалкхен гIирсай управлене (далее - ТУ Росимущества в Республике Ингушетия), хоам бу йийла аукционе, доалара даьха гIирсаш, электронни форме дохкаш хилар, ший доакъашхошца, отгабеча маьхаца йийла йолаш. Из дIаху электронни таьргий площадке «ЭТП 24» сети интернет, укх адресах <http://etp24torg.ru/>.

Йийла электронни аукцион хургья: наджгамхой бетта 12 -ча дийнахъа, 2022ш. 10 ч. 00 мин. яьлча

Лот №1. Закъалте дола ца лела гIирсаш декхарийла волча Овшанаькъан С.А: цеха гIишло фруктово-ягодни консерваш еш, юкъара площадь 226,4 кв.м., кадастрови номер 06:03:000001:2217, иштта лаятган участок, площадь 1499,94 кв.м., кадастрови номер 06:03:010001:522. ГIирсаш дола моттиг-ГIалгIай Республика, Карабулак, урам Джабагиева. 179а. Дохкара юхъанцара мах- 25

Селхан польшера «Легие», московски «Спартак» ловзаш цхьа гол чуйяккхар Баканаькъан Заьлмаха

ІАБЛАХАНАЬКЪАН АДАМ

Баканаькъан Заьлмаха цаї мара йоаца гол чуйяккхар польшерча «Легиейца» селхан московски «Спартак» ловзаш, Европа УЕФА Лиге 1/8 хилар юххера а.

«Спартак» гІалгІай полу-защитник Баканаькъан Заьлмаха ловзара команда юкьеваьлар.

Шоашца ловзаш йолча команда, гол чуйяккхар вай мехкахоcho ялхайтлагІа минот йодаш. Цул тІехьагІа, кхы цхьанне а вІаштІехьадаланзар шойла командашта юкье гол чуйяккха. Баканаькъан Заьлмаха чуйяккхача голах таро хилар УЕФА Европа Лиге 1/8 чот йолаш ловзар чакхдаккха.

ГІалгІай футболисташа, россе премьер-лиге командашка дакъалоацаш, ухх денношка чоагІа гІадвуг.

Селхан вай дийцадар, Оздой Мухьмада, эггара цїихезача ингалсе «Челси» футболни командаца ловзаш, питерера «Зенит» цхьаккха котваьннар воацаш йитар.

Оздой Мухьмад чутехача голаца белгалваьлар

ІАБЛАХАНАЬКЪАН АДАМ

УЕФА Чемпионий Лиге, цїихезача английски клуба, гол чуйоаккхаш белгалваьлар Оздой Мухьмад.

Комментатора лакха мах оттабеш, эггара эшача хана, чуйяккха гол хилар цох. Аькки лозаваь волаш, бІарчча биь бутт баьккхар футболиста дарба деш. ХІаьта

тахан, дерригача дунено цїи йоаккхаш йолча команда хьалхашка лакхале яккхар гІадвугаш да.

Лайза баьлча, турински «Ювентусага» Твиттере язدير футболи-

ста: «Ювентус, баркал ала эшац!». Вай мехкахоcho чуйяккхачо голо, шоллагІа моттиге оттайир «Челси».

Латархо-классик Біархой Мухьмад, В. Соловьева дагалоаттама турнире, дошо котвалархо хилар

ІАБЛАХАНАЬКЪАН АДАМ

Яхьаш дІайихьар Рязане, единаборства Академе.

В Соловьева дагалоаттама, 21 шу даьннарашта юкье дІайихьача Еригроссе грекоримски яхьашка, дакъалоацаш хилар 22 регионера дикагІбола латархой-классикаш.

Турнире, берригаш а, дакъа-

лаьцараш 123 атлет вар.

Цунах хоам бир, республика спорта министерства пресс-служба.

«Ади Ахмад» спортклуба викал, Біархой Мухьмад, 55 кг дозал дарашца латаш хилар. Цунга кхоачаш уххача цхьаккха а вацар. Ше яккхача хьалхарча моттигаца, Мухьмада, Россе спорта-мастер яха цїи а яккхар.

ГІалгІайченнеи питеререи боксераш шойла духьала оттаргба

ІАБЛАХАНАЬКЪАН АДАМ

Хьалха вІашагІдоллаш да ГІалгІайчен, Санкт-Петербурга боксераш шойла духьала оттар.

Цунах дийцар, «Сердало» га-

зетага, цу юкье дакъалоацаш волча атлета, Хамхой Іаддал-Къаьдара. «Стенка на стенку» форматах цу яхьай оамал гучайоакх, бархІ команда чувоагІа хІара доакъашхо цкьа мара латаргвац, ший говзал а котало а гойтара, цудухьа, цун котвалар еригача команда юкьара да.

Турнир дІахьоргья чантар бетта 12-ча дийнахьа, цига вай республикера дакъалоацаш хургба Колой Илез, Доданаькъан Рашид, Пхьугой Хизар, Пхьилекьонгий Мовсар, Тоаркхой ИбрахІам, ГІанажанаькъан ИсмаІал.

Уж накъабоахаш ва ГІалгІайчен боксах керттера тренер Дарсиганаькъан Або, тренераш Джандаранаькъан Малик, Леймой Мухьмад.

Азербайджане дІайихьача лоІамеча латара Чемпионате, кхоалагІа моттиг якккхар Йовлой Мурада

ІАБЛАХАНАЬКЪАН АДАМ

Азербайджане дІайихьача 70 кг дозал дарашта юкье, лоІамеча латарах-2021 Чемпионате, геза совгІат даьккхар вай спортсмена Йовлой Мурада.

Яхьаш дІайихьар Баку, наджгамхой бетта, ворхІлагІча дийнахьара ийслагІча денга кхачалца.

Цунах хоам бир «Ингуш-спорт» паблико.

Карарча шера, Сербе, кагийбарашта юкье дІайихьача дуненна Хьалхлене, Алиев Гейдара даьхен викал волаш, Мурада дакъа лаьцар.

Цхьабакьда, цигара коталонца цІавенавеце а, спортини комментатораша яхачох, спортах из дика кхеташ вар. Цига

дІайихьача яхьашка, кхоалагІа моттиг яккхара латаш 0:5 чот йолаш тІехьавуссаш хиннавале а, Мурада тІехьарча секундшка 4 балл якккхар, цу тайпара 4:5 чот а йолаш, геза совгІат даккхара цхьа гІа мара тІехьа воацаш.

Карарча шера, саькур бетта, Кьулбаседа-Кавказа даькьа тІа

дІайихьача Чемпионате, «Кушт» яхача спортини клуба доакъаш латар.

Яхьаш дІайихьар Буро тІа.

Цо таро хилийтар цунна 2021 шера, Нарофоминске лоІамеча латара, Россе Чемпионате дакъа лаца.

